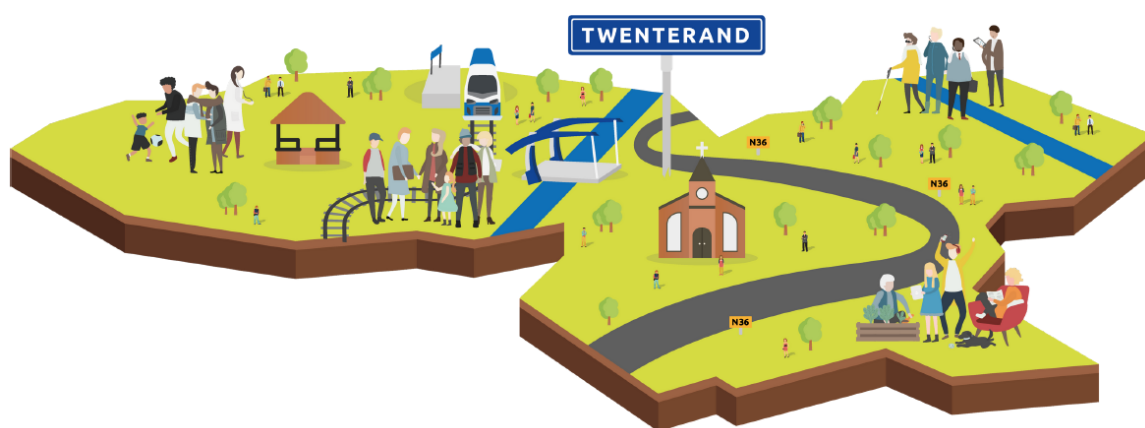

STAND VAN ZAKEN SOCIAAL DOMEIN

WAT STAAT ER IN DEZE STAND VAN ZAKEN NOTITIE?

Voor u ligt de voortgang van de ontwikkelingen van het sociaal domein. Deze keer opnieuw in de vorm van een nieuwsbrief. Hierin staat de actuele stand van zaken rondom jeugd, Wmo, participatie, onderwijs en gezondheid. De nieuwsbrief verschijnt in ieder geval twee keer per jaar. In deze stand van zaken nieuwsbrief gaan wij in op onder andere: de transformatie van het Sociaal Domein, uitvoering van het Twents model, evaluatie van de drugsaanpak, voortgang van ontwikkeltafels, ontwikkeling in de toegang, ontwikkelingen op het gebied van dagopvang, kernteams, verwijsprocessen, de Praktijk Ondersteuner Huisartsen Jeugd GGZ (hierna POH Jeugd GGZ), Prestatieladder Socialer Ondernemers, evaluatie van het innovatiefonds, het

vergroten van onderwijskansen en de Adviesraad Sociaal Domein. Hoewel actueel wordt niet ingegaan in de ontwikkelingen rond de Wet sociale werkvoorziening / Soweco en Zorgfraude. Ook lopende zaken als Laaggeletterdheid (eigen evaluatie volgt nog) en herpositionering jongerenwerk (op koers) komen nu niet aan de orde. Voor al deze onderwerpen zijn eigen c.q. aparte communicatietrajecten van toepassing.

SPECIALE BIJLAGE VAN DE STAND VAN ZAKEN

NOTITIE: DE INITIATIEVENLIJST SOCIAAL DOMEIN

In de vorige nieuwsbrief is een vooruitblik voor 2019 gepresenteerd. De verwachting was wederom een intensief jaar voor het sociaal domein in Twenterand. De praktijk van nu bevestigt dit beeld. In het sociaal domein gaat het bij uitstek om mensen (onze inwoners!). Dienstverlening aan onze inwoners die ondersteuning nodig hebben blijft voorop staan.

Met de nieuwe Integrale Beleidsnota Sociaal Domein als kader wordt de transformatie in het sociaal domein onverminderd doorgezet in 2019. Niet alleen lokaal wordt initiatief genomen om te vernieuwen en zaken anders te organiseren dichterbij onze inwoners waarbij gelet wordt op besparingen, ook regionaal met het transformatiefonds Twente is er een vervolgstap gemaakt. In deze stand van zaken notitie wordt een beeld gegeven van de voortgang en ontwikkelingen in het Sociaal Domein. Bijgevoegd bij deze nieuwsbrief is tevens een overzicht van acties, projecten, onderzoeken – initiatieven dus - die in Twenterand zijn en worden ondernomen om het sociaal domein te vernieuwen en ook betaalbaar te houden.

Transformatie Sociaal Domein

Met de inwerkingtreding van de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2019-2022 is ook de transformatie van het Sociaal Domein nieuw leven in geblazen. De thema's uit de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein zijn vervat in de transformatie in twee deelprogramma's. Deelprogramma 1 "Versterken voorliggend veld" richt zich, in samenwerking met onze partners in het voorliggend veld, op diverse

thema's. De belangrijkste thema's voor 2019 zijn de aanpak van verstoorde huiselijke relaties (scheidingsloket, een voorstel volgt voor de zomervakantie) en de opgave "hoe vrijwilligerswerk weer aantrekkelijk te maken". Binnen deelprogramma 2 "Iedereen doet mee" zijn de aanpak schuldenproblematiek en onderwijskansen vergroten de belangrijkste opgaves. In de bijgevoegde initiatievenlijst gaan wij nader in op deze thema's.

Uitvoering Twents Model en opnieuw bezoeken cliënten Wmo

Sinds 1 januari 2019 wordt er gewerkt met het Twents Model voor Jeugdhulp en Wmo. Onder het Twents Model vallen de Ondersteuningsbehoeften Wmo en Jeugd, Consultatie & Diagnostiek, Wonen & Verblijf, Dyslexie, Maatregelhulp, Beschikbaarheidsvoorzieningen en Medicatiecontrole. De invoering van een nieuw model en nieuwe werkwijze vergt wat van zowel gemeenten als aanbieders. Medewerkers van de gemeenten en aanbieders moeten wennen aan de verandering en de veranderde samenwerking met elkaar.

Het jaar 2019 is een overgangsjaar. Dit betekent dat er voor Jeugdhulp- en Wmo cliënten met een indicatie volgens het oude model en een einddatum in 2019 niks verandert. Voor hen geldt de normale procedure; zij moeten zelf een melding doen bij de gemeente. Cliënten die begeleiding en/of dagbesteding vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ontvangen met een indicatie die afloopt ná 31 december 2019 worden in 2019 opnieuw bezocht. Zij ontvangen in de periode van februari tot en met oktober een brief met de datum van het gesprek. Iemand van de gemeente komt dan bij de cliënt thuis om de situatie en de ondersteuning te bespreken. Ook kijken we samen – de client met zijn/haar gewenste ondersteuning zoals familie, mantelzorger, enz. - hoe de ondersteuning er in de toekomst uit moet gaan zien. De stand van zaken tot nu toe:

	Stand 6 juni 2019
Totaal aantal cliënten Wmo die opnieuw bezocht worden	188
Aantal cliënten die al bezocht zijn	82
Aantal cliënten met inmiddels een nieuwe indicatie	42
Aantal overig afgeronde casussen*	11
Aantal bezwaren/klachten	0

* Dit betreffen tussentijds overleden cliënten, cliënten die inmiddels onder de Wet langdurige zorg vallen of gebruik maken van een voorliggende voorziening.

Bij het opnieuw bezoeken van de cliënten wordt de hele situatie opnieuw bekeken. Meer mogelijkheden in het voorliggend veld geeft cliënten meer mogelijkheden voor ondersteuning. Daarnaast is gebleken dat veel indicaties verouderd zijn en dat de huidige situatie van de cliënt soms andere ondersteuning vraagt. Een nieuw bezoek van de gemeente kan bij cliënten zorgen voor onrust, dit is bijvoorbeeld gebleken bij de herindicaties van de huishoudelijke ondersteuning in 2017. Door het goed informeren van de cliënten wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Zo zijn alle brieven gecheckt door het Taalpunt en kunnen mantelzorgers/begeleiders, desgewenst, een seintje ontvangen als de nieuwe beschikking is verzonden. Dit heeft tot nu toe goed uitgepakt, dat blijkt ook uit dat er nog geen bezwaren en/of klachten zijn binnengekomen.

Over de effecten en ervaringen van dit proces, is gezien het aantal nog geen conclusie te trekken. Dit kan later dit jaar.

Samenwerking met Menzis

Op regionaal niveau wordt samengewerkt met Zorgkantoor en zorgverzekeraar Menzis. In de bestuursopdracht integrale samenwerking van de regio Twente zijn verschillende themalijnen uitgewerkt waarop wordt samengewerkt en/of waar samenwerking op komt met Menzis en/of GGD Twente. Dit zijn de volgende themalijnen: Jeugdhulp, Integrale schuldenaanpak, Integrale ouderenzorg, Integrale zorg voor psychisch kwetsbaren en Preventie & gezondheidsbevordering. Voor het jaar 2019 ligt er een bestuursopdracht voor de samenwerking, op 12 juni vastgesteld door de Bestuurscommissies OZJT-Samen14 en Publieke gezondheid. Uit de lijnen komen diverse projecten:

Integrale schuldenaanpak is één van de thema's van de samenwerking met Menzis. Op 10 april jongstleden is er door het tekenen van een convenant een unieke samenwerking tussen gemeenten, zorgverzekeraars, woningcorporaties en andere instanties gestart. Er zijn afspraken gemaakt met betrokken instanties om betalingsachterstanden vroegtijdig te melden. Door deze vroeg-signalering wordt getracht schuldenproblematiek eerder aan te pakken. Daarnaast is recent een factsheet met informatie voor professionals over de Wet langdurige zorg opgeleverd in het kader van goede doorstroming van de zorgverzekeringwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet langdurige zorg. Verder, zoals eerder aangegeven, doet Regio Twente mee aan het koploperstraject cliëntondersteuning. Er is een globaal plan opgesteld. In juni vindt er een kick-off van het koploperstraject cliëntondersteuning van Regio Twente plaats.

Evaluatie drugsaanpak

In 2018 zijn er een aantal speerpunten opgestart om drugs aan te pakken. Zo is gestart met de pilot GHB casusoverleg. Politie, Tactus Verslavingszorg en een procesmanager van de gemeente Twenterand zijn de vaste deelnemers van dit overleg, waarin situaties worden besproken van inwoners met GHB problematiek. Overige "partners" uit het veld sluiten op casusniveau aan wanneer maatwerk wordt gevraagd. Het Trimbos-instituut sluit ook aan voor het genereren van een blauwdruk die beschikbaar zal worden gesteld voor andere gemeentes in Nederland. Naar verwachting wordt de blauwdruk in de zomer van 2019 opgeleverd. Voor Twenterand is deze blauwdruk een unieke opdracht die we met onze partners, Trimbos en steun van het ministerie van VWS vormgeven. De intensivering vanuit de Raad en de wil om zaken rond middelengebruik transparant en bespreekbaar te maken, geeft ons die mogelijkheid.

Bij Tactus Verslavingszorg zijn in 2018 extra uren bemoeizorg en/of casemanagement ingekocht voor extra inzet op preventie en hulpverlening. Inzet op GHB casuïstiek vraagt een intensieve aanpak. Voor de inwoner van Twenterand betekent dit dat zij van het begin tot en met het einde van het traject aan de hand meegenomen worden, wat het slagingspercentage heeft vergroot. Afspraken vinden thuis plaats en

richten zich op verschillende leefgebieden om zo een compleet beeld te hebben van de situatie.

Gemeente Twenterand is in 2018 ook gestart met een inloop “drank en drugs”. Deze inloop is bedoeld voor inwoners die zich zorgen maken of vragen hebben over hun eigen alcohol- of drugsgebruik of dat van iemand in zijn of haar omgeving. Zij kunnen bij de inloop ook terecht voor zorgen of vragen over gamen, gokken of ander verslavend gedrag. Een ervaren professional van Tactus Verslavingszorg gaat met ze in gesprek en geeft vrijblijvend informatie en advies. Op basis van de meldingen die door mensen zijn gedaan zijn trajecten gestart en zijn er succesvolle resultaten geboekt.

Daarnaast is samen met partners uit het voorliggend veld/preventie een menukaart ontwikkeld. Met deze menukaart is in één opslag duidelijk wat het preventie/voorlichtingsaanbod is van alle verschillende partijen, op verschillende niveaus en voor de verschillende doelgroepen. Partijen werken met elkaar samen en bundelen kennis op basis van actuele thema's en onderwerpen en ontwikkelen een volledig aanbod op voorlichtingsgebied.

Onderwerpen/thema's worden opgehaald uit de praktijk om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen. De eerste “smaak” is klaar, er wordt verder gewerkt aan smaak twee. Verder heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden voor (sport)verenigingen waarbij dieper is ingegaan op de dilemma's rond jeugd en alcohol in sportkantines. Hierbij is gebruikt gemaakt van theater in combinatie met theorie. Dit heeft bewustwording gecreëerd en een eerste aanzet gegeven voor de praktijk naar NIX18. Samenvattend is van preventie tot aanpak vanuit Drugscoördinatie de afgelopen periode de zaken voortvarend

aangepakt. Daar er voldoende middelen in de reserve genotsmiddelenbeleid zitten, mede vanwege de ontvangen subsidie van VWS, zal onze intensieve aanpak tot ons genoegen en naar verwachting – nog een extra jaar - in 2020 gewoon kunnen doorlopen.

Huis van Herstel

Bijna 70% van de criminaliteit ontstaat doordat daders in herhaling vallen, met veel slachtoffers, overlast en maatschappelijk leed tot gevolg. Dat willen we voorkomen. Justitie, zorg en gemeenten slaan de handen ineen voor een effectievere aanpak. Deze samenwerking is nodig, omdat de oplossing niet alleen binnen de straf ligt. Om deze reden wordt er onder andere gebouwd aan een ‘Huis van Herstel’.

Er wordt gebouwd aan een kleinschalige voorziening in een open setting, een ‘Huis van Herstel’. Daar is ruimte voor 23 mannelijke en 6 vrouwelijke gedetineerden. Dit zijn gedetineerden die afkomstig zijn uit de regio Twente (regionale binding), met een strafrestant tot maximaal 18 maanden excl. Vervroegde Invrijheidsstelling (VI). In de voorziening wordt deze gedetineerden hulp geboden op het gebied van re-integratie: het succesvol terugkeren in de maatschappij door het voldoen aan de 5 basisvoorwaarden (ID-bewijs, onderdak, werk & inkomen, schulden en zorg). Daarnaast wordt er hulp geboden op het gebied van resocialisatie: het succesvol deelnemen aan de maatschappij na einde detentie (waaronder gerichte recidive preventie). In de voorziening wordt in

nauwe samenwerking met regionale en lokale ketenpartners maatwerk geleverd, middels sluitende ketensamenwerking vanuit de methodiek van het herstelgericht werken, die waar nodig doorloopt na beëindiging van de strafrechtelijke titel. Gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, Oldenzaal en Twenterand doen mee met deze 5 jarige pilot die het ministerie van Justitie en Veiligheid financiert. Het 'Huis van Herstel' bevindt zich in de voorbereidende fase. Het streven is om medio 2020 de voorziening operationeel te maken en bewoners te kunnen plaatsen. De problematiek aan de voorkant oppakken betekent dat aan de achterkant, in de samenleving, er meer kans is op succesvolle re-integratie en ook minder inzet van partijen.

Start Automaatje

Steeds meer mensen raken geïsoleerd van de buitenwereld omdat de mogelijkheden beperkt zijn om naar buiten te gaan. Dit kan komen door de leeftijd, gezondheid of door het ontbreken van een auto. Hier wil ANWB AutoMaatje verandering in aanbrengen en mede door dit initiatief kunnen buurt- en wijkbewoners elkaar helpen. Het concept is al langer actief in heel Nederland en door een samenwerking tussen ZorgSaam Twenterand, gemeente Twenterand en de ANWB nu ook in Twenterand. Bij dit initiatief vervoeren plaatsgenoten met hun eigen voertuig minder mobiele mensen die niet meer zelf voor vervoer kunnen zorgen of lastig van de bestaande vervoersdiensten gebruik kunnen maken.

Eerste rit

Op 5 juni 2019 is de eerste officiële feestelijke rit van ANWB AutoMaatje Twenterand geweest. Wethouder Mark Paters heeft een deelnemer thuis opgehaald en ZorgSaam Twenterand heeft hen vervolgens feestelijk ontvangen bij Kulturhus De Klaampe te Westerhaar. Daar

heeft de deelnemer genoten van de barbecue bij Eetmee Westerhaar.

Hoe werkt het?

Personen die gebruik willen maken van AutoMaatje bellen uiterlijk twee werkdagen van tevoren met AutoMaatje Twenterand op het telefoonnummer, 06-838 78 151. Zij worden gekoppeld aan een op dat moment beschikbare vrijwilliger, die hen wil ophalen. De vrijwilliger komt op het afgesproken tijdstip voorrijden. De deelnemer rekent na afloop contant af met de vrijwilliger op basis van de gereden kilometers. Hiervoor wordt 30 cent per kilometer gevraagd. De organisatie is nog wel zoekende naar (nog meer) vrijwilligers. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met de coördinator op 06-838 78 151 of mailen naar automaatje@zorgsaamtwenterand.nl.

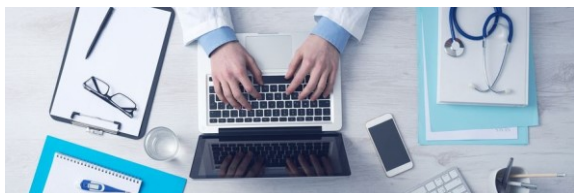

ONTWIKKELINGEN IN TWENTE

Voortgang ontwikkeltafels

Bestuurders Twentse Transformatie hebben inmiddels medio mei een 'GO' gegeven voor de drie ontwikkeltafels jeugd. Met elkaar gaan we aan de slag om een innoverende beweging in de jeugdzorg in Twente aan te slingeren. Het uiteindelijke doel is: 'Jeugd in Twente groeit veilig op en ontwikkelt talenten. Jeugdigen opereren daarin zo zelfstandig mogelijk, maar ontvangen ondersteuning waar nodig.' Het ministerie van VWS levert voor dit programma middelen uit het (landelijk) Transformatiefonds, als onderdeel van het landelijk Actieprogramma Zorg voor Jeugd. Het programma heeft een looptijd van 3 jaar. We volgen de resultaten en lessen.

Data geïnformeerd werken gestart

Belangrijke basis onder de transformatieopgave zijn beschikbare en nog te genereren data. Vandaar dat de gezamenlijke bestuurders in gezamenlijkheid het Kennispunt Twente opdracht gegeven hebben om een startanalyse te maken en gedurende het hele proces de projecten te voorzien van relevante data. Alleen dan kan het potentiële effect van veranderingen meetbaar worden en komen we erachter wat de opbrengsten zijn, bijvoorbeeld in aantal jeugdigen die zware zorg nodig hebben, in de looptijd van zorgtrajecten maar hopelijk ook in het aantal trajecten

die niet meer nodig zijn omdat potentiële problemen vroeger worden gesignaleerd en opgepakt. De startanalyse is vinden op www.samen14.nl.

Ontwikkeltafel 1: In Twente groeien jeugdigen op in hun eigen omgeving

In Twente zijn de afgelopen 20 jaar verschillende vormen van ambulante (gezins-) hulpverlening en deeltijdbehandeling ontwikkeld ter voorkoming van 24 uren zorg en uithuisplaatsing. Daarnaast zijn 24 uren voorzieningen afgebouwd en/of omgezet in ambulante hulp. Het doel is om kinderen en jongeren thuis te laten opgroeien en uithuisplaatsing te voorkomen. Uit de cijfers en ervaringen blijkt dat ondanks inzet op verandering er een toenemende vraag is naar Jeugdzorg met verblijf. Er is nog steeds behoefte aan de mogelijkheid om jongeren voor kortere of langere duur, buiten hun gezinssituatie behandeling, begeleiding en/of een veilige woonplek te bieden. Aan deze ontwikkeltafel staat de vraag centraal hoe we uiteindelijk kunnen realiseren dat in Twente alle kinderen en jongeren opgroeien in hun eigen omgeving op weg naar volwassenheid.

Ontwikkeltafel 2: In Twente groeien kinderen veilig op

Kenmerkend voor Twente ten opzichte van het landelijke beeld, is dat er relatief veel jeugdigen een kinderbeschermingsmaatregel (jeugdbescherming/jeugdreclassering) hebben. In Twente is er in 15% van het totale aantal jeugdzorgtrajecten sprake van een maatregel. Het landelijke gemiddelde is 10%. De keten gedwongen kader (jeugd) is een regionale keten, maar de afspraken met de organisaties verschillen per gemeente. Binnen de keten zijn veel gegevens beschikbaar, maar deze zijn versnipperd.

Regionale sturing door de keten

De wens is groot om de keten gedwongen kader regionaal en in gezamenlijkheid aan te sturen. Dat willen we doen op beleids- en managementniveau, maar ook op casusniveau.

We gaan een regionale, brede ketenmonitor opzetten. Voorbeelden van gegevens die we willen samenvoegen: duur van gehele proces dat cliënt doorloopt in deze keten, wachttijden, doorlooptijden, reden van een maatregel et cetera. Zo krijgen we inzicht in de gehele keten, kunnen we constateren wat, waar en wanneer het mis gaat, kunnen we trends ontdekken en kunnen we hierop inspelen. Verder wordt een regionale werkwijze voor jeugdbeschermingstafels uitgewerkt en geïmplementeerd. Aan een jeugdbeschermingstafel zit het gezin (inclusief kinderen, van 12 jaar of ouder) samen met de hulpverlener/regisseur (bijvoorbeeld de gemeentelijke toegang) en de professionals uit het gedwongen kader. Aan deze tafel kan in gezamenlijkheid bijvoorbeeld worden besloten over de noodzaak van een raadsonderzoek, een verlenging van een maatregel of de beëindiging van een maatregel en/of kan er een veiligheidsplan gemaakt worden. Voor het gezin is het plezierig om zelf bij dit overleg te zijn. Zij hebben zo zelf de regie, praten mee over hun eigen situatie en kunnen hun visie duidelijk maken. Daarnaast draagt de jeugdbeschermingstafel bij aan eenduidigheid binnen de keten.

Scheiding en omgang

In ongeveer 60% van de cases bij de gecertificeerde instellingen is er sprake van scheidingsproblemen. In deze situaties weten we niet altijd wat we kunnen doen; er is te weinig bekend over wat werkt bij deze doelgroep. Soms lijkt de enige oplossing om de omgang met één van de ouders te verbreken.

Samen met het Twentse Platform Scheiding en Omgang gaan we kijken welke interventies het onderzoeken en uitvoeren waard zijn. We willen hierbij zeker niet alleen focussen op de uit de hand gelopen conflictscheidingen die terecht komen binnen de keten gedwongen kader. We willen in de breedte van het gehele veld kijken wat er nodig is om scheidende gezinnen te ondersteunen.

Passende hulp bij complexe problematiek

De Gecertificeerde Instellingen, Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis Twente en de gemeenten geven aan dat het leveren van maatwerk soms moeilijk is. Met name als het gaat om plaatsingen van jeugdigen met complexe problematiek binnen de specialistische hulp en de 24-uurs verblijfssettingen. Er is onvoldoende passende hulp/verblijf beschikbaar. Hierdoor wordt de looptijd van een kinderbeschermingsmaatregel langer. Samen met deelnemers aan ontwikkeltafel 1 kijken we hoe we hier naar verbeteringen kunnen werken.

Ontwikkeltafel 3: Onderwijs-zorg

Op alle scholen zitten jongeren met een ondersteuningsbehoefte. Op sommige scholen heeft bijna iedere leerling een indicatie (80-90%); op andere scholen slechts enkelen (10%). Ook lijkt het aantal zorgaanbieders per school best groot. Samenwerking tussen het onderwijs, gemeenten en de zorg is nodig om tot goede ondersteuning van jongeren, ouders

en leerkrachten te komen. Beide zaken staan centraal aan deze ontwikkeltafel. Natuurlijk weten allerlei professionals elkaar te vinden. Daarbij ontstaan vaak heel goede oplossingen. Maar we kunnen hen beter faciliteren als we ook op beleids- en bestuurlijk niveau werken aan een handiger speelveld. Door samen op zoek te gaan naar wat jeugdigen nodig hebben, praktische werkafspraken te maken en elkaars inzet te versterken. Het ontwikkelproces onderwijs-zorg is bedoeld om onderwijs, gemeenten en zorgpartijen te helpen om tot die samenwerking te komen.

De belangrijkste lijnen voor de komende tijd:

Ten eerste willen kijken hoe we jeugdigen goede en meer passende ondersteuning kunnen geven. Het gaat dan om zaken als: op tijd de ondersteuningsbehoefte herkennen, snelheid in het organiseren van de ondersteuning en de ondersteuning ook richten op opvoeders en docenten. Deze invalshoek heeft een individuele en curatieve insteek.

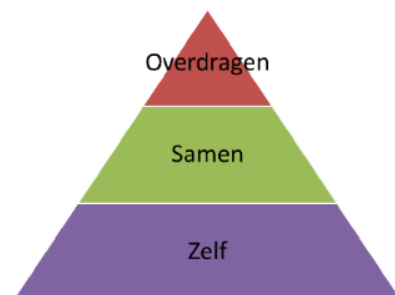
Ten tweede willen we onderzoeken hoe we met groepen jeugdigen op scholen zo kunnen omgaan dat het leidt tot een verrijkt leef- en leerklimaat en daarmee tot minder schooluitval en zorg op individueel niveau. Scholen hebben daar al wel aandacht voor, maar hier kunnen zij leren van elkaar en van andere professionals rondom de jeugdigen. Wat is er nodig als er in bepaalde klassen wel erg veel problemen

spelen? Wat kunnen we doen als de ouderbetrokkenheid op bepaalde scholen erg laag is?

Kleinschalige OV-initiatieven

De Twentse visie op vervoer gaat uit van drie hoofdlijnen:

- Het inzetten en stimuleren van de eigen kracht van mensen, het sociale netwerk en lokale initiatieven die zoeken naar oplossingen vanuit de samenleving. (Zelf)
- Het maximaal gebruik maken van het openbaar vervoer, ook voor de gebieden waar dit niet of in mindere mate rijdt, zodat meer mensen gebruik kunnen maken van deze algemene voorziening. En daarover afspraken maken met de provincie. En het stimuleren van andere mobiliteitsinitiatieven. (Samen)
- Een gezamenlijke inkoop van een maatwerkvoorziening vervoer voor alle vormen van geïndiceerd vervoer (structureel, incidenteel), voor mensen die niet op één van bovenstaande manier in zijn of haar vervoersbehoefte kan voorzien. Hierbij is aan de voorkant lokaal afgepeld wat de eigen kracht is van mensen en wat het sociale netwerk, lokale initiatieven of OV kunnen betekenen. (Overdragen)

De visie en de verdere uitwerking zoals hierboven beschreven gaan er vanuit dat gemeenten ook lokaal inzetten op goede maatwerkvoorziening vervoer én op voldoende en kwalitatief goede algemene (collectieve) mobiliteitsvoorzieningen

(naast het bestaande OV). De eerste is voldoende geborgd, voor de tweede is extra inzet nodig. In onze Integrale beleidsnota Sociaal Domein is dit onderkend. Inmiddels is via een afstudeeronderzoek een opdracht uitgezet om de mogelijkheden voor Twenterand te onderzoeken inzake mobiliteit in het sociale domein. Begin 2020 worden de uitkomsten verwacht.

Ontwikkelingen toegang Twenterand

Het sociaal domein is volop in beweging en dat is merkbaar bij de vrij toegankelijke voorzieningen (het voorveld en de kernteams), maar ook bij onze toegang (de consultants en bijgaande ondersteuning). De gemeenteraad heeft per motie "toegang" gevraagd om een nader onderzoek bij de consultants of zij hun regisseursrol goed kunnen uitvoeren en hierbij de kadernota op terug te komen. Inmiddels is aan de gemeenteraad per brief bericht dat door omstandigheden er sprake is van onderbezetting en dat er uiteraard direct maatregelen getroffen zijn om het wachten bij de toegang te verminderen. Het stabiliseren van de toegang heeft nu prioriteit en dit vergt enige tijd. Daarna is het ons inziens, met betere nadere analyses, pas goed mogelijk en zinvol om de gevraagde bevindingen aan de raad te kunnen aanbieden. Naar verwachting zal dit eind dit jaar geschieden.

Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO)

De PSO maakt inzichtelijk dat een organisatie meer dan gemiddeld bijdraagt aan de werkgelegenheid van personen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. De

organisatie kan hiermee erkenning verwerven en zichtbaar maken dat zij een sociale werkgever is. De gemeente wil haar stakeholders graag laten zien wat de sociale bijdrage is van de gemeentelijke organisatie. Daarnaast hanteert zij het Social Return On Investment (SROI)-beleid van de 14 Twentse gemeenten. Onderdeel van dit beleid is het uitgangspunt om als gemeenten aantoonbaar het goede voorbeeld te geven als sociaal werkgever. Daarbij is een ambitie geformuleerd om 5% van de medewerkers in dienst te hebben uit de doelgroep SROI, óf PSO trede 2 of 3 te behalen. De Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) bestaat uit vier prestatieniveaus: van Aspirant-status tot en met trede 3. Organisaties en SW-bedrijven kunnen m.i.v. 1 april 2017 de PSO 30+ certificering aanvragen. Deze (h)erkenning sluit aan bij de kwantitatieve criteria zoals omschreven in artikel 2.82 van de (nieuwe) Aanbestedingswet die per 1 juli 2016 van kracht is. Sinds mei 2017 is de gemeente Twenterand PSO gecertificeerd op trede 3, het hoogste prestatieniveau. Het certificaat moet om de twee jaar worden herzien. Dit betekent dat er onlangs opnieuw beoordeeld is hoe de gemeente Twenterand als werkgever scoort op de prestatieladder. Het traject tot beoordeling bestaat uit verschillende stadia. Er is gestart met het inventariseren en beoordelen van de huidige situatie: op welke trede van de PSO staat de organisatie en voldoet zij al aan de kwalitatieve eisen van de PSO? De resultaten van dit onderzoek zijn vervolgens beoordeeld en heeft er een audit plaatsgevonden. Op 10 mei, de hele dag, zijn alle aangeleverde gegevens gecontroleerd en zijn er interviews afgenomen door de DEKRA. De gemeente heeft een sociale bijdrage van 14,1 % en staat daarmee ruim op trede 3 van de PSO. Dat houdt in dat de gemeente als werkgever op een duurzame wijze een

bovengemiddelde bijdrage levert op het gebied van sociaal ondernemen. Tevens voldoet de gemeente aan de kwalitatieve eisen die daarbij behoren. Het betreft een voorlopige PSO trede indeling, het definitieve rapport en het certificaat worden binnenkort verwacht.

Twents Fonds voor Vakmanschap

Twente is een lerende economische topregio die investeert in vakmanschap en talentontwikkeling.

Het Twents Fonds voor Vakmanschap is een initiatief van de Twente Board. Het fonds is er voor werkenden, ZZP'ers en werkzoekenden uit Twente die zich willen om-, her- of bijscholen in een vakrichting, tot en met mbo-niveau 4, die een helder perspectief biedt op de Twentse arbeidsmarkt. Het Twents Fonds voor Vakmanschap biedt een scholingsvoucher tot maximaal € 5.000,- om scholing/opleiding (deels) te bekostigen. Om het scholingsplan te laten slagen krijgen deelnemers ondersteuning van een loopbaanconsulent van het Leerwerkloket Twente of het Loopbaanstation.

Het Twents Fonds voor Vakmanschap wil het mogelijk maken dat in de komende vier jaar jaarlijks gemiddeld tot 1.500 werkenden en werkzoekenden de mogelijkheid krijgen tot om-, her- of

bijscholing. Het project heeft een looptijd van vier jaar. Om gezamenlijk de beoogde effecten te halen op een rechtmatige wijze is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld met daarin de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de Twentse gemeenten en de uitvoerder gemeente Enschede. De governance van het fonds is hiermee geregeld.

Twente investeert hiermee in een 'leven lang ontwikkelen'. Investeren in vakmanschap is cruciaal om de Twentse economie vitaal te houden. Daarom maken overheid, ondernemers en onderwijs het met het Twents Fonds voor Vakmanschap mogelijk om vakmanschap blijvend te ontwikkelen.

Adviesraad Sociaal Domein

De nieuwe en integrale Adviesraad Sociaal Domein is het in najaar van 2017 geïnstalleerd. De Adviesraad profileert zich goed in het Sociale Domein. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- De Adviesraad heeft op dit moment 15 leden; dit is het maximum aantal leden, gelet op de Verordening. Er zijn drie werkgroepen, te weten Jeugd, Wmo en Participatie die input geven aan de vergadering.
- Alle leden van de Adviesraad hebben een integrale cursus gevolgd, zodat zij meer in staat zijn integrale adviezen te geven binnen het Sociaal Domein. De Adviesraad is bezig met het opzetten van een website om hun achterban nog beter te bereiken.

De ASD heeft zowel gevraagde als ongevraagde adviezen gegeven (zoals over toegankelijkheid stembureaus en de integrale beleidsnota - en wordt bij beleidsvoorstellen en -wijzigingen betrokken. Ze staan open voor contacten en via de gemeentelijke website vindt u de contactgegevens.

INITIATIEVENLIJST SOCIAAL DOMEIN TWENTERAND

INLEIDING: VISIE OP ONTWIKKELING - STURING EN BESPRINGEN IN HET SOCIAAL DOMEIN

Tijdens de raadsvergadering op 13 november 2018 is bij de behandeling van de Programmabegroting 2019 door wethouder Paters toegezegd dat bij de volgende notitie 'stand van zaken sociaal domein' de financiën inzake de initiatieven c.q. (zorgkosten)besparingen sociaal domein zo goed mogelijk inzichtelijk te maken.

Voor dat ingegaan wordt op de concrete initiatieven en de status, wordt allereerst de context en de visie geschetst met betrekking tot hoe wij als Twenterand - sinds nieuwe taken sociaal domein onder onze verantwoordelijkheid kwamen - hebben geopereerd.

Onze visie op het sociaal domein:

In diverse beleidsplannen sociaal (bijv. jeugdwelzijn, jeugdhulp, Wmo en re-integratie) is rond het jaar 2014 onze visie neergezet. Kenmerkend aan onze visie is dat de eigen kracht en die van de samenleving voorop staat en wij met onze ketenpartners onze inwoners en via vrijwilligerswerk dit (laten) ondersteunen. Preventie voorkomen van problematiek gaat daarbij hand in hand, hetgeen al vertaald was in de jeugd(welzijns)nota van die periode. Tenslotte is ook vastgesteld dat wij als gemeente een sociale gemeente willen zijn en een vangnet voor degenen die echt zorg en ondersteuning nodig hebben. Bewust is gekozen om zelf regie en directe sturing te houden op onze toegang

tot zorg, de plek waar indicaties (door de gemeente) worden afgegeven. Dit vinden wij ook voor de toekomst belangrijk.

Deze benadering is direct ook vertaald in een transformatieplan en -programma (2015). In de praktijk was sprake van oplopende tekorten; via een bijsturingsnotitie (2016) en de gemeentebegroting zijn nieuwe maatregelen getroffen om te vernieuwen en kosten te besparen. Denk hierbij aan aanpassing van de gemeentepolis en de huishoudelijke hulp toelage. Kenmerkend is dat wij vooral buiten de "inkoop van zorg" de kansen zoeken, en via versterking van het voorliggend veld, verbindingen (kernteams zijn gekomen) en preventie (bijv. drugsaanpak) proberen winst te boeken. Belangrijk is ook gebleken om te interveniëren in verwijsprocessen (bijv. huisartsen en gedwongen kader) én hierin goede werkrelaties op te bouwen en aanvullend met functies als POH Jeugd GGZ snel op locatie af te handelen. Innovatiebevordering is inmiddels ook gestart, m.n. via het innovatiefonds en de bijbehorende innovatieweek. Een belangrijk instrument is dat er wordt ingezet op het vervangen van duurdere oplossingen in de 2^e lijn door goede (goedkopere) alternatieven in de vrij toegankelijke voorzieningen (voorveld).

Samenwerking essentieel

Ons voorliggend veld is verbreed en aangescherpt. Er is veel beschikbaar aan vrij toegankelijke voorzieningen en door onze inzet is het aanbod ook uitgebreid.*

*Zie ook de recente placemat voorliggend veld: https://www.twenterand.nl/inwoner/informatie-voor-zorgverleners_45968/item/vrij-toegankelijk-ondersteuningsaanbod-twenterand_61024.html.

Volumes bleven echter stijgen en het vervangen van oudere (goedkopere) contracten door duurdere en ondanks succes van onze maatregelen - hielp niet mee in het beteugelen van kosten. Om de tekorten op de begroting het hoofd te kunnen bieden, zijn maatregelen genomen, initiatieven vormgegeven en afwegingen gemaakt door ook niet hard te bezuinigen in de samenleving maar vooral alternatieven te bieden en de OZB in te zetten als dekkingsmiddel. Het voornoemde heeft onder meer geleid tot een sluitende begroting en is het sociaal domein daarnaast kunnen we melden dat ondanks alle onzekerheden en instabiliteit de jaarrekening 2018 in balans met de begroting sluit. Dit kan worden gezien als een positief signaal met betrekking tot dat we op de goede weg zijn. De meevaller van de stroppenpot kan ook grotendeels weer naar de reserve waarop flink is ingeteerd.

Relaties met partners (die het drukker krijgen) in het voorliggend veld zijn verbeterd, maar ook partijen als onderwijs (vroeg signalering) spelen hierin een goede rol, hoewel dit wellicht minder zichtbaar is voor de buitenwereld. Het sociaal domein werd en wordt ontschot gezien, en door de goede prestaties binnen het participatie-deel (sociale zaken) werden tekorten (grotendeels) opgevangen

De afgelopen jaren laten zien dat Twenterand ten opzichte van buurgemeenten eerder te maken had met tekorten in het sociaal domein. Oorzaken waren onder andere laagdrempelige toegankelijkheid van de lokale overheid en de aanwezige sociale problematiek van de gemeente. Landelijk gezien neemt de bewustwording met betrekking tot de tekorten van gemeenten ook toe. Er verschijnen steeds meer onderzoeken die de tekorten duiden waardoor inmiddels veel gemeenten worden getroffen. Zo is gebleken uit een recent onderzoek naar volumestijgingen m.b.t. jeugdhulp dat bij gemeenten die vallen in de categorie tot 50.000 inwoners (waar Twenterand ook binnen valt), gemiddeld gezien sprake is van een toename van het volume aan jeugdhulp 7,5% in de periode 2016 – 2018. Daarentegen is in Twenterand sprake van een toename van 15,7% over dezelfde periode. Daarmee blijkt in Twenterand sprake te zijn van een sterkere toename van het volume aan jeugdhulp over de periode 2016 – 2018.

Koersvastheid lokaal en meer landelijke urgentie

Ondanks dat er nog geen sprake is van stabiliteit m.b.t. o.a. de volumeontwikkeling en bijdragen vanuit het Rijk, is in Twenterand wel sprake van koersvastheid, gedrevenheid en oplossingsgerichtheid. Wij willen oog hebben voor onze inwoners en tegelijkertijd de financiën in het sociaal domein structureel op orde hebben. Gemeenten - die zich door stevige financiële tekorten - genoodzaakt zien in te moeten grijpen nemen contact met ons op en informeren bij ons naar hoe wij hier mee zijn omgegaan en op hebben geanticipeerd (o.a. 'best practices'). Aan de andere kant komen er weer nieuwe risico's om de hoek kijken, zoals rondom het abonnementstarief Wmo, uitspraken van rechtbanken, CAO's en indexeringen (nieuwe inkoop) en open einden, waarbij ook de oude taken Wmo (voorzieningen) niet vergeten moeten worden in relatie tot bijvoorbeeld de vergrijzing. Meer taken zoals rond GGZ en nieuwe wet inburgering komen op ons af, met alle (deels onbekende) effecten, die daar bij horen. Kortom, mede vanwege deze risico's zal er keihard doorgewerkt moeten worden. Onder de paraplu van onze nieuwe integrale beleidsnota (https://www.twenterand.nl/bestuur-organisatie/beleidsregels_45762/item/sociaal-domein-twenterand-2019-2022_58954.html) wordt nu integraler dan ooit, ingezoomd op de stevige problematiek (zoals bijv. schulden) en wordt er preventief gewerkt waar mogelijk. Focus en bundeling van energie en programma gestuurd transformeren, worden hierbij benut om de beperkte

personele capaciteit in beleid en uitvoering goed te alloceren.

Wat Twenterand ook heeft geholpen is een breed draagvlak vanuit het gemeentebestuur (college en raad) en de positieve samenwerking met onze partners en organen, zoals bijvoorbeeld de Adviesraad Sociaal Domein. Er wordt niet vaak bij stilgestaan, maar dit maakt dat we ook samen meters kunnen maken. Nu ook inwonersparticipatie vanuit het college meer ontwikkeld wordt (zie ook de aanpak kernbudgetten), zal deze positieve lijn nog verder door kunnen worden getrokken. Ook bovenlokaal, in Twente, zijn op dit punt meer de handen in één geslagen en wordt via het regionaal transformatiefonds en afspraken nieuwe Twentse inkoop (zgn. ontwikkeljaar) de beweging gemaakt om ook te vernieuwen en te besparen met commitment van de zorgaanbieders. Vanuit gezondheidsbeleid regionaal (de GGD) en ook landelijk (VNG-commissie waar de wethouder zorg van Twenterand in zit) wordt steeds meer de verbinding gezocht en preventief gedacht.

We zijn er nog niet...

Er is meer perspectief van rijkswege door een toezegging van 420 miljoen (2019) en tweemaal 300 miljoen voor de twee jaren er na. Door ons wordt, samen met andere gemeenten, ingezet op structureel én (nog meer) dekkende en dus voldoende financiering. Hierbij speelt het landelijke

kinderen). Ook aan relevante randvoorwaarden wordt gewerkt: enkele voorbeelden zijn meer werken met data (is in ontwikkeling, basisinfrastructuur behoeft verbetering), het écht in control komen (de wens is sneller en beter inzicht en sturing, maar dat wil nog niet voldoende), meer stabiliteit en continuïteit in de toegang en ook de daaraan verbonden functies. Binnen de uitvoering / toegang is het werken met een goede mindset en eenduidigheid ook van belang. Met een stabiele basis lukt dit beter. Inmiddels is ook gewerkt aan het nader organiseren van kwaliteitsbeleid en wordt per thema bekeken hoe een

gesprek om meer te kunnen sturen door gemeenten in het sociaal domein, administratieve lastenverlichting en herziening verdeelmodellen. Lokaal zijn diverse snelwerkende acties gedaan en ondertussen is er ook oog voor kleinere projecten én wordt gewerkt aan lange termijn verbeteringen (zoals doorgaande ontwikkellijn

klantvriendelijke, efficiënte en kwalitatief goede uitvoering bevordert kan worden. Soms zit dit in afstemming, in instrumenten (zoals werkinstructies of regelgeving), maar ook in houding, gedrag en communicatie (integraliteit). Het nieuwe werken rond de inkoop heeft ook te maken met interpretaties en verwachtingenmanagement. Zowel lokaal als bovenlokaal is hier nadrukkelijk aandacht voor. Bij verandering horen al dit soort zaken en dus ook goede en minder goede effecten, anderzijds stilstaan is geen optie in de urgentie van vraagstukken rond het sociaal domein.

Opmaat naar de initiatievenlijst

Hieronder vindt u een overzicht van de lopende initiatieven, die gericht zijn op het realiseren van verbeteringen en besparingen in het sociaal domein. Tevens wordt een update gegeven van de status van de initiatieven; sommige initiatieven zijn al afgerond, andere initiatieven betreffen actieve en lopende initiatieven en weer andere initiatieven zijn nog in onderzoek. Naast de status wordt – daar waar mogelijk – ook het effect beschreven (te denken valt

bijvoorbeeld aan een verwijzings- en/of financieel effect) en komen de kenmerken van preventie en versterking van het voorveld ook aan bod.

Waar mogelijk zijn de effecten financieel en kwantitatief, naast het kwalitatieve aspect vertaald. Het financieel duiden is niet altijd mogelijk gebleken omdat het vaak “niet uitgegeven kosten” betreffen en er geen hard bedrag vooraf kan worden ingeschat. Bijv. bij het niet (meer) doorverwijzen naar de tweede lijn door een kernteam of POH jeugd weten we dat het zorgt voor besparing, maar wat dan exact de indicatie geweest zou zijn tegen welke kosten voor deze tientallen inwoners - waarbij elk geval uniek is – is niet gemakkelijk te kwantificeren. Dit zou extra onderzoek en middelen vergen, welke niet voorhanden zijn geweest.

In de lijst wordt er teruggeblikt (wat is er gerealiseerd) en wordt u meegenomen in initiatieven die na onderzoek niet haalbaar zijn gebleken (zoals bijvoorbeeld de kindercoach). Er is gekozen voor een beschrijving van de essentie, mochten er vragen zijn neem dan gerust contact op via de voor u bekende kanalen of contactpersonen of via transformatie@twenterand.nl.

INITIATIEVEN

Lopende initiatieven

We starten de initiatievenlijst met de grootste interventies, vanuit de lopende initiatieven gaan we naar nog niet haalbare initiatieven, afgeronde en overige initiatieven en we eindigen met een slotwoord.

Kernteams

In Twenterand wordt ingezet op uitbreiding van algemene voorzieningen en preventie om bij te dragen aan een betere toegankelijkheid, als belangrijke sleutel om tot transformatie in de zorg te komen. Door de ondersteuning dichtbij, toegankelijk en laagdrempelig aan te bieden wordt inwoners eerder hulp geboden en kan de inzet van zwaardere zorg (maatwerkvoorzieningen) zoveel mogelijk worden voorkomen. Door kernteams wordt een ingang tot zorg geboden voor inwoners, waarbij inwoners door kernteams worden ondersteund bij laagdrempelige informele hulpvragen op het gebied van zorg en welzijn en er gezamenlijk op zoek wordt gegaan naar een passende oplossing. De cijfers over 2018 laten zien er dat er in totaal 239 nieuwe casussen zijn ingebracht bij de kernteams; voor de ene helft door de gemeente en voor de andere helft door partners (zoals bijvoorbeeld zorg- en ketenpartners, waaronder o.a. huisartsen). In het tweede halfjaar van 2018 is een toename te zien met betrekking tot het aantal nieuwe casussen dat is ingebracht bij kernteams. Van de ingebrachte casussen betreft dit in de meeste gevallen een casus in het voorliggend veld en is de casus opgepakt door het voorliggend veld. Slechts in beperkte mate heeft een casus

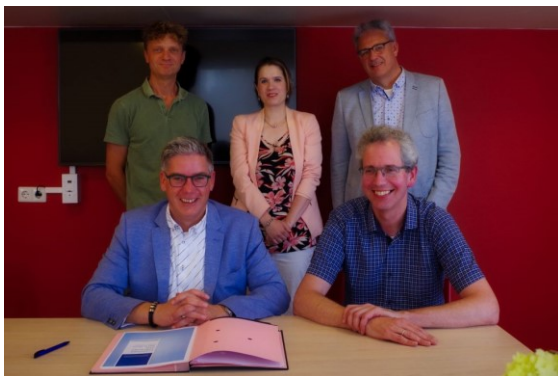
geleid tot indicering, waarbij vanaf het tweede halfjaar van 2018 ook sprake is van een daling van het aantal casussen dat heeft geleid tot indicering. Dit houdt in dat er steeds meer casussen worden opgepakt in het voorliggend veld, waardoor er sprake is van een snelle inzet voor de inwoner, dichtbij en ook geen extra kosten vanwege inzet van duurdere zorg.

Verwijsprocessen externe verwijzers (Jeugd)

Begin 2018 is gemeente Twenterand gestart met het versterken van de samenwerking met externe verwijzers voor jeugdhulp, met name jeugdbescherming, jeugdreclassering en huisartsen. Ruim 50% van de verwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp wordt gedaan door externe verwijzers en deze verwijzingen zijn goed voor circa 50 tot 70% van de totale kosten in het sociaal domein. Het beoogde doel van de versterking van de samenwerking is meer grip (met betrekking tot aantallen, intensiteit en indicatieduur) te krijgen op doorverwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp vanuit het gedwongen kader en artsen. Om dit doel te kunnen bewerkstelligen is binnen de gemeente een coördinator externe verwijzers aangesteld en zijn er vanuit de gemeente werkafspraken gemaakt met jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsorganisaties. De insteek was dat investeren in het terugbrengen van het aantal directe verwijzingen naar de tweedelijns jeugdhulp vanuit het gedwongen kader en huisartsen zich zou gaan uitbetalen. De cijfers over 2018 en januari tot en met maart 2019 laten zien dat er sprake is van een totale besparing van ruim € 1,5 miljoen. De resultaten laten zien dat investeren in het terugbrengen van het aantal directe verwijzingen naar de tweedelijns jeugdhulp vanuit het gedwongen kader en huisartsen ook daadwerkelijk vruchten afwerpt.

POH Jeugd GGZ

Om beginnende problemen van kinderen en gezinnen zo vroeg mogelijk aan te kunnen pakken is er in Twenterand in 2017 gestart met de pilot POH Jeugd GGZ, waarbij door praktijkondersteuners (POH Jeugd GGZ) laagdrempelige geestelijke gezondheidszorg in huisartsenpraktijken wordt aangeboden. Een belangrijke meerwaarde van de POH Jeugd GGZ is dat problematiek – die op het spreekuur van de huisarts wordt gemeld – sneller (zonder indicatie) kan worden opgelost. Om de eerste effecten van de POH Jeugd GGZ te kunnen duiden is het van belang om de cijfers van de meest recente volledige jaren (2017 en 2018) te bekijken en met elkaar te vergelijken. Allereerst kan op basis van de cijfers worden gesteld dat door POH'ers steeds meer problematiek wordt opgepakt (in 2018 is er ten opzichte van 2017 sprake van een toename van 14%). Verder laten de cijfers zien dat er meer patiënten zouden zijn verwezen indien er geen POH aanwezig zou zijn geweest. Deze ontwikkelingen sluiten aan bij het beeld dat er sinds de start van de pilot POH Jeugd GGZ steeds minder jeugdigen worden doorverwezen naar tweedelijns aanbieders. Doordat de looptijd van de POH Jeugd GGZ is verlengd tot eind december 2022 kan de komende jaren verder worden ingezet op het dicht bij huis aanbieden van laagdrempelige passende hulp aan jeugdigen.

Gezinscoach / gezinswerk

In Twenterand zijn momenteel twee gezinswerkers werkzaam. Zij bieden directe ondersteuning aan onze inwoners en onderzoeken o.a. de vraag achter de vraag. De gezinswerkers zijn zichtbaar voor hun klanten, makkelijk benaderbaar, springen in op wat het gezin vraagt en pakken het dan samen op. Gezinswerk richt zich op brede hulpvragen van praktische ondersteuning, hulp bij het maken van een ouderschapsplan tot aan intensieve overbruggingszorg. Ook is er veel inzet op zorg mijdende jongeren, waarbij het zoeken is naar een passend traject.

De afgelopen jaren is regelmatig gekeken naar de werkwijze en meerwaarde van het gezinswerk. Uit evaluaties is gebleken dat deze functie een grote meerwaarde is voor de netwerkstructuur in Twenterand maar dat heldere kaders van belang zijn i.v.m. het vollopen van de caseload. Uit de evaluaties blijkt dat de huidige caseload zwaar is, 64 casussen in 2018, waarvan veel “stut en steun” gezinnen. Naast deze casussen zijn de gezinswerkers ook partners in de overleggen binnen onze netwerkstructuur en worden er mogelijkheden gezien om de jeugdconsulenten van de gemeente breder te ondersteunen, denk hierbij bijv. aan het doen van een eerste screening.

Met de actiepunten uit het coalitieakkoord, het ontwikkelen van een scheidingsloket en de nieuw te ontwikkelen aanpak van schulden, als basis en de gegevens rondom het gezinswerk als aanvulling is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de functie van gezinswerk door te ontwikkelen en indien mogelijk en nodig uit te breiden. Er is een concept voorstel in voorbereiding welk voor de zomer separaat in het college besproken gaat worden.

Evaluatie Innovatiefonds Sociaal Domein Twenterand

In april 2018 is er gestart met de uitvoering van de subsidieregeling Innovatiefonds Sociaal Domein Twenterand. In totaal hebben er nu 4 rondes plaats gevonden. In onderstaande tabel worden een overzicht samenvattend overzicht gepresenteerd van de 4 rondes die in het kader van de uitvoering van de subsidieregeling Innovatiefonds Sociaal Domein hebben plaatsgevonden:

	Stand mei 2019
Beschikbare middelen	€ 125.000,-
Aantal aanvragen	26
Totaal aangevraagd bedrag	€ 419.494,65,-
Aantal toekenningen voor een totaal bedrag van € 19.300,-	11
Aantal afwijzingen*	11
Aantal afwijzingen i.v.m. overschrijden subsidieplafond	3
Aantal ingetrokken aanvragen	1

*In verband met het niet voldoen aan de voorwaarden

Bovenstaande cijfers laten zien dat er zeker innovatieve ideeën leven in onze samenleving en dat er behoefte is aan

innovatie en de mogelijkheid om financiële middelen aan te vragen voor deze innovatieve ideeën. De regeling biedt de mogelijkheid om deze ideeën zoveel mogelijk uit te laten voeren. Voor veel projecten is het nu nog te vroeg om te kijken of ze ook daadwerkelijk bijdragen aan de gestelde doelen. De projecten zijn grotendeels nog in de opstartfase. Het project dat is uitgevoerd (VV Voorwaarts) heeft o.a. gezorgd voor een grotere bewustwording bij haar jeugdleden m.b.t. het gebruik van alcohol. De verwachting is dat bewustwording van de negatieve effecten van alcohol in de toekomst door zal werken waardoor jongeren een gezondere levensstijl zullen aanhouden.

Praktisch heeft de uitvoering van de regeling voor diverse inzichten gezorgd:

- Zo is de informatie over het Innovatiefonds niet voor iedereen goed te vinden. Dit heeft vooral te maken met het feit dat het Innovatiefonds nog niet bij iedereen bekend is en het daarom op zoektermen niet altijd zichtbaar wordt;
- Ook blijkt de maand januari geen geschikte maand te zijn voor een aanvraagronde (slechts 3 aanvragen). Mensen zijn in de periode daarvoor afgaand druk met andere bezigheden;
- Het is voor vrijwilligersorganisaties soms best lastig om met professionele organisaties te werken (i.v.m. lange wachttijden/bureaucratie);
- Vanaf de tweede ronde is gewerkt met de mogelijkheid om een mondelinge toelichting te geven op de aanvraag. Dit wordt zeer gewaardeerd. Aanvragers vinden het overwegend prettig om mondeling vragen te beantwoorden;

- Voor bepaalde aanvragers is extra ondersteuning gedurende het proces zeer gewenst. Als gemeente bieden we ondersteuning bij de aanvraag, maar ook in het vervolgproces is hier wel vraag naar;

Deze inzichten worden meegenomen bij de doorontwikkeling van de regeling Innovatiefonds Sociaal Domein. Samenvattend is de beweging tot innovatie tot stand gekomen en zien een wij een positieve beweging met initiatief én veel perspectief. Wel is het nog te vroeg om harde effecten te meten. Het verzoek aan de gemeenteraad (in kadernota 2020) is dan ook om de subsidieregeling Innovatiefonds Twenterand voorlopig te verlengen en daarvoor een budget beschikbaar te stellen van € 75.000 incidenteel.

Voorliggende voorzieningen dagopvang

In Twenterand hebben we de afgelopen periode gestimuleerd dat er verschillende voorliggende mogelijkheden komen voor inwoners voor dag-invullingen danwel als inlopen. Dit is met name voor volwassenen (Wmo doelgroep) en als preventief alternatief voor de dagopvang. SamenZijn is bijvoorbeeld een plek geworden waar inwoners uit Twenterand elkaar ontmoeten. SamenZijn is in de kernen Vriezenveen, Vroomshoop en Westerhaar. Het is een plek waar gezelligheid en ontmoeting centraal staat en waar je mag

zijn wie je bent. In februari tot en met oktober 2018 zijn er bij SamenZijn in de kernen gezamenlijk per keer totaal 33 deelnemers geweest. Daarnaast hebben we in Westerhaar de Dorpskamer. De Dorpskamer biedt een kopje koffie, een praatje en allerlei activiteiten afgestemd op de behoefte van de inwoner. Verder is er sinds februari 2019 in Den Ham een ontmoetingscentrum voor inwoners met een 'niet-pluis-gevoel' of beginnende geheugenproblemen, hun partners, kinderen of andere mantelzorgers. Dit is een laagdrempelige voorziening voor ontmoeting, activiteiten, informatie, voorlichting en advies. Ongedwongen en in informele sfeer lotgenoten ontmoeten. Het blijkt dat dergelijke voorzieningen een aanvulling zijn, maar ook een groeiproces vergt in ontwikkeling en bekendheid. Samen met onze partners volgen we dit nauwgezet.

Zorgboerderijen/BSO+ (BSO kinderen met beperking)

Binnen gemeente Twenterand is eind 2018 een verdiepingssessie gehouden om te bekijken waar mogelijk winst zou kunnen worden behaald binnen de jeugdhulp. Uit dit overleg is naar voren gekomen dat jeugdhulpconsultanten regelmatig indicaties afgeven voor zorgboerderijen, terwijl dit lang niet altijd noodzakelijk is omdat er ook andere passende alternatieven beschikbaar zouden zijn. Zo zijn er bijvoorbeeld casussen waarbij een indicatie voor een zorgboerderij is afgegeven ter ontlasting van ouders. Er is

vanuit de gemeente dan ook een verkenning gestart naar de mogelijkheid om uiteindelijk te komen tot alternatieven voor zorgboerderij-indicaties. Onderdeel van deze verkenning is onder andere het in beeld brengen van de verschillende doelgroepen, ondersteuningsvragen, behoeften en mogelijk passende alternatieven waarmee kan worden voorzien in de ondersteuningsbehoefte.

Vanuit de Adviesraad Sociaal Domein – in het bijzonder vanuit de Wmo – is bij de inspraak met betrekking tot de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein aandacht gevraagd voor BSO+. Dit is met de initiatiefnemer (lid van de Adviesraad Sociaal Domein) bekeken. Tevens zijn er vragen uitgezet richting de kinderdagverblijven en BSO's en wordt gekeken naar bestaande initiatieven op dit gebied elders in Nederland. Er is kort onderzocht of het inrichten van een zogenaamde BSO+ een mogelijk alternatief zou kunnen zijn. Het blijkt vrij complex en een traject voor de langere termijn. Het betreft bij nader inzien vooral kinderen met WLZ-indicaties, welke buiten het gemeentelijk domein vallen. Deze kinderen kunnen minder makkelijk geplaatst worden op een zorgboerderij. Onze adviezen zijn aangereikt aan de initiatiefnemer, waarbij de initiatiefnemer zelf voor de keuze staat hoe zij verder invulling wens te geven aan dit initiatief.

Preventie schulden

Met de inwerkingtreding van de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2019-2022 is ook de Transformatie van het Sociaal Domein nieuw leven in geblazen. De

thema's uit de Integrale Beleidsnota zijn vervat in de transformatie in twee deelprogramma's. Binnen deelprogramma 2 "Iedereen doet mee" zijn de aanpak schuldenproblematiek en onderwijskansen vergroten de belangrijkste opgaves. In de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2019-2022 staat dat we de komende periode een vernieuwde aanpak op schuldenproblematiek gaan ontwikkelen. Inmiddels is gestart met de inventarisatie- en verkenningfase. Onderwerpen die verkend worden zijn o.a.: Waar staan we nu als gemeente Twenterand op gebied van schuldenproblematiek? Hoe werkt het lokale Meldpunt Schulden en wat kan beter? Hoe ziet de doelgroep er uit? (O-meting) Welke best practices zijn er? Tevens wordt een quick scan van het huidige aanbod gemaakt. Op basis van deze verkenning worden verdere vervolgstappen gezet om samen met de partners een vernieuwde aanpak te ontwikkelen. Uiteraard informeren wij u over het vervolg.

Toekomstcoach

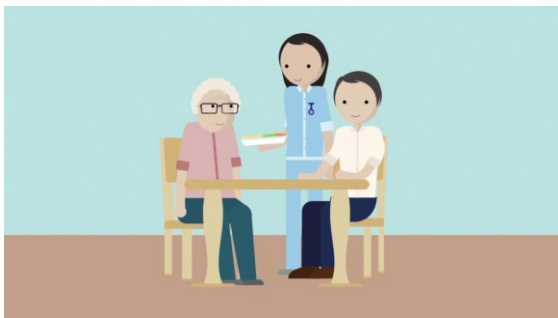
Toekomstcoach is een pilot-samenwerking met MEE IJsseloevers van 2017 en 2018. De ondersteuning van de Toekomstcoach richt zich op jongeren en jong volwassenen met een (licht) verstandelijke beperking. De Toekomstcoach ondersteunt een jongere met vraagstukken op alle leefgebieden zoals bijvoorbeeld onderwijs, werk, wonen, omgaan met geld en vrije tijd. De Toekomstcoach is de persoonlijke 'TomTom' van de jongere en zijn naaste(n), fungeert als vertrouwenspersoon, bewaakt de koers, regisseert en schaalst op en af

waar nodig. Het doel is met name om uitval te voorkomen en deelname aan de samenleving te bevorderen.

In totaal zijn in 2017 en 2018 20 jongeren gestart met een traject Toekomstcoach. Er lopen momenteel nog 5 trajecten van jongeren die gestart zijn in 2017 en 11 trajecten van jongeren die gestart zijn in 2018. De effecten van de trajecten 2017 en 2018 worden de tweede helft van 2019 geëvalueerd.

Reguliere processen

In de reguliere processen wordt ook gekeken of de juiste zorg op de juiste plek beland en wordt pro actief gekeken naar aspecten van handhaving (welke spelregels gelden er), hoort een klant onder het gemeentelijk domein of toch bij de WLZ (wet langdurige zorg) of binnen passend onderwijs en zoals gezegd is er een goede balans tussen eigen kracht, kracht van het netwerk / omgeving en voorveld en indien nodig geïndiceerde zorg. Ook niet vergeten mag worden onze inspanningen op het gebied van uitstroom (en voorkomen instroom) in de participatiewet. Ondanks toename van doelgroepen, is de uitstroom boven gemiddeld en heeft dit een gunstig effect op de gemeentefinanciën.

Handhavingsbeleidsplan Sociaal Domein

Handhaving op de terreinen van de Participatiewet, Jeugd en Wmo is een uiting van maatschappelijke solidariteit; van de

gemeente Twenterand mag verwacht worden dat zij alleen voorzieningen verstrekken aan diegenen die daar ook recht op hebben. Er bestaat terecht weerstand tegen Twenteranders die wel een voorziening ontvangen, maar daar geen recht op hebben. Handhaving heeft prioriteit in de gemeente Twenterand; onze focus ligt op het vroegtijdig informeren en het optimaliseren van onze dienstverlening.

Het Handhavingsbeleidsplan Sociaal Domein loopt nog tot 1 januari 2021. Ons handhavingsbeleid is gebaseerd op drie belangrijke principes:

1. Twenterandse cliënten goed blijven informeren over hun rechten en plichten om onbewuste overtreding van regels te voorkomen.
2. Twenterandse cliënten te informeren over handhavingsacties en de behaalde resultaten. Hier gaat een preventieve en corrigerende werking vanuit.
3. De gemeente Twenterand is een sociale en solidaire gemeente.

Het succes van ons beleid is mede afhankelijk van de mate dat handhaving voor onze consulenten een integraal onderdeel wordt van onze dienstverlening. Met deze missie zijn we volop bezig; met name op het gebied van Wmo en Jeugd maken we duidelijke verbeterslagen, hierbij wordt ook verbonden met ondermijning, toezicht (regionaal via OZJT) en afspraken met de Sociale Recherche.

Onderzoeken – voorstellen in voorbereiding voor najaar 2019

Een aantal trajecten is van wat complexere aard en langere adem. Zo wordt gekeken naar de versterking van vrijwilligerswerk. Zorgzaam en Evenmens zijn als opdrachtnemers gevraagd om interactief met een voorstel te komen om deze opgave uit de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein vorm te geven. Rond eenzaamheid is een meldpunt gelanceerd en worden daarnaast mogelijkheden, om te komen tot een meer effectieve aanpak en recht te kunnen doen aan hetgeen hierover is opgenomen in het coalitieakkoord, onderzocht. Rond huishoudelijke ondersteuning wordt ook in Twente gekeken naar de toekomst. Te denken valt bijvoorbeeld aan resultaatgericht werken (waarvoor de minister nu meer openingen wil bieden). Belangrijke aanleidingen hiervoor zijn de meerkosten voortkomend uit uitspraken en CAO-ontwikkelingen. Rond vervoer in het sociaal domein liggen er ook kansen. Zie hiervoor het onderdeel Vervoer in de nieuwsbrief stand van zaken.

(Nog) niet haalbare initiatieven

Verkenning pilot kindercoach

Op verzoek van jeugdconsulenten is gevraagd of er mogelijkheden zijn om kindercoaching in het voorliggend veld weg te zetten. In 2018 werd een kindercoach in meerdere casussen ingezet, maar waren er echter volgens de jeugdconsulenten ook casussen waarin kindercoaching passend was maar doordat het om geïndiceerd en langdurig product ging het daarom niet is ingezet. De afgelopen maanden heeft er een verkenning plaats gevonden waarin voordelen en nadelen zijn afgewogen en waarin gezocht is naar mogelijkheden van het verschuiven van deze vorm van ondersteuning van geïndiceerde zorg naar een voorliggende voorziening. De

verkenning heeft laten zien dat, ondanks dat er zeker inhoudelijke argumenten zijn om deze vorm van ondersteuning voorliggend te organiseren, er helaas knelpunten naar voren zijn gekomen die een kindercoach in het voorliggend veld nu onmogelijk maken. Door de komst van het Twents Model, waar aanbieders doorlopend voor kunnen inschrijven, is het juridisch gezien niet mogelijk de ondersteuning naar het voorliggend veld te organiseren. Hierdoor kan namelijk de situatie ontstaan dat er inkomsten worden weggenomen bij gecontracteerde zorgaanbieders met kindercoaches en kan het zorgen voor oneerlijke concurrentie met kindercoaches die door ouders zelf worden ingehuurd en bekostigd. Naast deze juridische kaders heeft de verkenning ook inzichtelijk gemaakt dat inzet van een kindercoach in het voorliggend veld geen financiële voordelen zal opleveren. Met de komst van het Twents Model in 2019 is het voor jeugdconsulenten eenvoudiger gemaakt om een kindercoaching voor een korte periode in te zetten. Er wordt blijvend gekeken naar momenten waarop er openingen zijn voor een kindercoach in het voorliggend veld omdat de inhoudelijke meerwaarde nog steeds wordt gezien.

Afgeronde initiatieven

Vervoer kamer tot kamer herzien

Een twintigtal personen hadden zgn. kamer tot kamer vervoer. Dit betrof, naast de wmo- indicatie maatwerkvervoer een extra indicatie t.b.v. ondersteuning van kamer naar taxibus en vice versa van circa 5 min. tot 10 min per keer. Hiervoor werd een opslag op het taxi-tarief ingezet. Deze klanten zijn in 2018 bezocht en er is samen gezocht naar oplossingen voor deze ondersteuning door inzet van het eigen netwerk. Op een drietal personen na is dit gelukt. Voor deze drie klanten is in goed overleg met een taxibedrijf een - kosteloze - afspraak gemaakt. Dit initiatief heeft ca. € 30.000,- structureel opgeleverd.

Versobering gemeentepolis

Sinds 2015 wordt door de gemeente Twenterand de collectieve zorgverzekering, ook wel bekend als de gemeentepolis, aangeboden. Met de gemeentepolis wordt een goede ziektekostenvoorziening aangeboden voor inwoners met hoge zorgkosten en een relatief laag inkomen. Inwoners van de gemeente Twenterand met een inkomen tot 120% van het voor hen van toepassing zijnde bijstandsniveau komen in aanmerking voor de gemeentepolis. In verband met een flinke toename met betrekking tot het aantal deelnemers en de kosten in 2015 en 2016 t.o.v. 2014, heeft het college in 2016 besloten om met ingang van 2017 de gemeentelijke kosten aanzienlijk te verminderen door een aanpassing van de inkomensgrens en een verlaging van de maandelijkse gemeentelijke bijdrages per pakket aan Menzis. De norm is toen van 130% naar 120% gegaan, met als logisch gevolg dat minder mensen er gebruik van zijn gaan maken. Dit heeft echter geen

consequenties gehad voor de inhoud van de aangeboden pakketten. De genoemde maatregelen werden mede ingegeven door de afnemende rijksinkomsten en fors toenemende meerjarentekorten in het sociaal domein. De gemeentepolis wordt gefinancierd uit de Integratie Uitkering Sociaal Domein. Uit cijfers is gebleken dat in 2019 t.o.v. 2016 het aantal deelnemers in de gemeentepolis is gedaald, maar dat het aantal polissen wel stabiel is gebleken. Momenteel worden er inspanning gepleegd, zodat er aan de voorkant kan worden gestuurd (o.b.v. inkomenstoetsing) op de toegang tot de gemeentepolis. Hiermee kan worden geborgd dat alleen inwoners van Twenterand instromen die recht hebben op de gemeentepolis en de bijdrage van de gemeente. De inspanningen zijn er op gericht om de doelen rechtmatigheid beter te kunnen borgen en dat er op langere termijn een kostenbesparing wordt gerealiseerd voor de gemeente Twenterand. Afgezet tegen de verwachte kosten wordt rekening gehouden met een kostenbesparing van circa € 300.000,-.

Overige initiatieven

Ontwikkelaar Twente

Onderdeel van de Twentse Inkoop is een zakelijke afspraak tussen 12 betrokken Twentse gemeenten en 11 grote jeugdhulpaanbieders. De 11 aanbieders zijn: Ambiq, Jarabee, Karakter, Accare, Aveleijn, Tactus, Dimence, Mediant, Trias, Intermetzo, De Twentse Zorgcentra.

Voortkomende uit een wederzijds besef dat de transformatie alleen gezamenlijk gedaan kan worden én tekorten bij gemeenten in geen van beider belang zijn is tussen gemeenten en de grootste instellingen met de meeste omzet (ca. 60%) er een afspraak gemaakt. In de kern komt het er op neer dat de kosten van 2019 van de gezamenlijke aanbieders niet hoger mogen zijn dan de kosten in 2018 en wordt er een basis gelegd voor uiteindelijk kostendaling. Dit is bij gelijkblijvend volume. Deelnemende aanbieders krijgen hierbij meer operationele ruimte.

Om aan deze zakelijke afspraken te voldoen, is transformatie van de jeugdhulpverlening nodig. Hiertoe wordt gewerkt aan inhoudelijk opgaven die er liggen en die een plek gaan krijgen aan de zgn. ontwikkeltafels jeugd. Bij de ontwikkeltafels jeugd staan de thema's uit het Twentse transformatieplan centraal. Er is afgesproken dat, als het gaat om het opzetten van de ontwikkeltafels, ook de Gecertificeerde Instellingen* en de samenwerkingsverbanden Onderwijs hierbij betrokken moeten zijn als belangrijke partners. Naast de deelnemende aanbieders aan het ontwikkeljaar mogen ook kleinere aanbieders én alle 14 gemeenten bij dit proces aanschuiven, als zij daar voor kiezen. De ontwikkeltafels worden inmiddels ingericht als werktafels, met concrete doelen, werkend op basis van data. Het zijn compacte teams, samengesteld uit gemeenten, zorgaanbieders en andere partners die nodig zijn om het projectplan uit te voeren. We gaan aan de slag!

Ook voor de Wmo is er een mogelijkheid tot ontwikkeltafels. Dit wordt momenteel nader bekeken. Het is mogelijk dat we deze aan willen sluiten bij de projecten die (gaan) lopen naar aanleiding van samenwerking tussen de gemeenten en

Menzis (zie hiervoor de nieuwsbrief stand van zaken).

*Deze zijn door de overheid gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren.

Onderwijskansen vergroten

In de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2019-2022 is het vormgeven van de doorgaande lijn met aandacht voor preventie en ontwikkeling en bestrijding (taal)achterstanden één van de prioriteiten. Dit willen wij deze periode in samenwerking met de betrokken partijen voorschoolse voorzieningen, onderwijs, samenwerkingsverbanden c.s. nader vormgeven.

Samen met kinderopvangorganisaties wordt de komende periode gewerkt aan een kwaliteitsverbetering van VVE en het vergroten van het bereik. Onderzocht gaat worden hoe de doorgaande lijn van voorschoolse voorziening naar schoolse voorziening verbeterd kan worden. Uiteraard wordt aangesloten bij de reeds bestaande zorgstructuur.

Om meer peuters en kleuters met een (taal)achterstand te bereiken wordt de doelgroep definitie m.b.t. voor- en vroegschoolse educatie (VVE) uitgebreid. We willen immers achterstanden en problemen bij kinderen vroegtijdig ontdekken. Zo kunnen we de juiste ondersteuning bieden en hebben kinderen

op het vervolgonderwijs een betere start. Hiermee kan worden voorkomen dat zwaardere problematiek ontstaat en dus zwaardere ondersteuning nodig is.

Tenslotte

Middels dit overzicht is inzicht gegeven hoe vanuit onze visie en transformatie sociaal domein er vele initiatieven zijn gestart, in uitvoering zijn en ook kwalitatief en kwantitatief (in ombuiging van zorgvraag) opbrengsten opleveren. Ook wordt gewerkt aan nieuwe initiatieven en zaken die een meer langere adem hebben maar wenselijk zijn voor structurele verbeteringen in het sociaal domein. Samenwerking extern en intern is hierbij een bepalende factor. Over de initiatieven en kansen en bedreigingen in het sociaal domein valt nog veel meer te zeggen, maar wij hopen hiermee een goede doorsnede te hebben gegeven van wat er momenteel speelt en staan altijd open voor feedback én zeker voor goede ideeën in het belang van onze inwoners!

